

Weidegang en fokkerij stimuleren levensduur van de melkkoe

Oude koeien gevraagd

Op welke knoppen moet je drukken om de levensduur en de levensproductie te verhogen? De Federatie voor Veeteeltstudieclubs Zuid Holland maakte tijdens een thema-avond in Waarder de balans op.

tekst **Tijmen van Zessen**

Ite Hamming :
'Laatrijtheid amper van belang voor het fokken van honderdtonners'

Toon van Hoof:
'Genetica helpt wel, maar bedrijfsvoering is doorslaggevend'

Willem van Laarhoven:
'Koeien met veel gras in rantsoen leven langer'

Nergens in de wereld is de levensproductie van melkkoeien zo hoog als in Nederland en toch haalt een derde van de Nederlandse melkvaarzen de tweede lijst niet. Gesprek-leider Alice Booij leidde de thema-avond van de Zuid-Hollandse Federatie voor Veeteeltstudieclubs op tref-fende wijze in. De levensproductie is goed, maar kan beter. Een van de manieren om die verbetering tot stand te brengen is fokkerij. Oud-NRS-onderzoeker Ite Hamming dook voor de studieclubs in zijn bestanden en trof een groot verschil aan in stiervaders van honderdtonners. Hij vergeleek de fokwaarden van de dertig stieren met relatief veel honderdtonners met die van de

dertig stieren met relatief weinig honderdtonners. 'Het zal jullie niet verbazen dat de fokwaarden voor melk, levensproductie en levensduur fors hoger liggen, maar het exterieur telt ook: de fokwaarde uier kwam 5,4 punten hoger uit, die voor beenwerk 4,3. Terwijl de index voor laatrijtheid slechts 0,8 punten hoger lag bij de stieren met een hoog aandeel honderdtonners.' Volgens Hamming maakt het ook een verschil of veehouders veel of weinig vaarzen laten instromen. Een laag aandeel melkvaarzen en gericht stiergebruik geven volgens hem de doorslag in de weg naar hogere levensproducties. Toon van Hoof nam de stelling aan dat hoge levensproducties

niet zo zeer genetisch bepaald zijn. 'Genetica helpt wel, maar de bedrijfsvoering, het management, is doorslaggevend. In Nederland kan elke holsteinkoe in potentie wel acht of negenduizend kilo melk geven', zei de portefeuillehouder diergezondheid van LTO.

Twee jaar langer leven

De standsorganisatie maakte in 2010 bekend de levensduur van de Nederlandse melkkoe met twee jaar te willen verlengen. 'De ambitie om de levensduur te verlengen is belangrijk. De komende tien jaar zullen zo'n zeventienduizend melkveebedrijven stoppen. Dat betekent dat we in tien jaar tijd groeien van een bedrijfsomvang van 75 koeien

naar 130 tot 150 melkkoeien.' Om die bedrijven efficiënt aan te sturen zijn er oude koeien nodig, zegt hij. 'Met oudere koeien kun je het aandeel jongvee laag houden en dat leidt tot lagere opfokkosten en minder arbeid.'

De verdubbeling in omvang betekent volgens Van Hoof een grotere roep om robuuste en sterke dieren. 'De tijd die je aan één probleemkoe besteedt is gelijk aan de tijd die nodig is voor dertig gezonde dieren.' Of het eindeloos aanhouden van koeien ook zou leiden tot meer probleemkoeien bleef in het midden, maar Van Hoof liet wel merken dat hij de melkproductie op zijn eigen bedrijf bewust had laten dalen van tienduizend kilo melk per koe naar negenduizend kilo.

Stimulans van weiden

Willem van Laarhoven, adviseur van Valacon Dairy, verwees in zijn inleiding onder meer naar de voeding van melkvee. 'Koeien leven langer op rantsoenen met veel gras. Als je de provincies vergelijkt, zie je dat heel duidelijk. In Zuid-Holland, waar het aandeel gras in de rantsoenen hoog is, is de gemiddelde leeftijd van de koeien het hoogst. In Noord-Brabant, waar de koeien veel mais vreten, het laagst. Voor de levensproductie geldt hetzelfde, terwijl de productie per lactatie juist het laagst is van de koeien in Zuid-Holland en bovengemiddeld in Brabant. Kortom: de productie per lactatie is niet doorslaggevend in het bereiken van een hoge levensproductie.' Veel gras staat vaak gelijk aan weiden: van de 25 procent bedrijven met de hoogste levensduur past 90 procent weidegang toe. Op de 25 procent bedrijven met de laagste levensduur is dit 35 procent. |